

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Mádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 73. sz.

1936. március 19.

Csütörtök

Ha a Népszövetség megállapítja a szerződésszegést

Anglia és Olaszország támogatást nyújt Franciaországnak

Ha Németország nem veti magát alá a hágai döntőbiróság döntésének, következnek a gazdasági megtorlások

London, március 17.

A Népszövetség tanácsának hétfő esti ülése elé az egész világon óriási érdeklődéssel tekintettek. Előre lehetett tudni, hogy a népszövetségi tanács, bár Franciaország elő fogja terjeszteni javaslatát, ezen javaslat felett nem fog dönteni. Ellenben döntött a népszövetségi tanács a német kormány javaslatai fölött, amely tudvalevőleg két alapvető pontot foglal magában.

A Népszövetség titkos ülésén a következő határozatot hozták: A népszövetségi tanács közli Németországgal, hogy a német kormány megbízottja a népszövetségi tanács ülésén éppen olyan joggal részt vehet, mint Franciaország és Belgium képviselője, vagyis teljesen azonos jogokat élvez, mint a népszövetség többi tagállama azzal a különbséggel, hogy Németország csak úgy mint Franciaország és Belgium nem szavazhatnak, illetőleg a szavazatokat az egyhangúság szempontjából nem veszik figyelembe. A népszövetségi és locarnoi szerződés szerint a közvetlenül érdekelt államok, ebben az esetben Franciaország, Belgium és Németország képviselőik útján felszólalhatnak a tanács ülésein, javaslatot is tehetnek, azonban semmiféle döntésnél nem veszik figyelembe szavazatát.

A másik német ajánlatra pedig, hogy a népszövetségi tanács tűzze napirendre Hitler német vezér- és kancellár ajánlatát, a népszövetségi tanács válasza az, hogy ez nem tartozik a népszövetségi tanács hatáskörébe.

Bruce, a tanács elnöke felszólította Averol népszövetségi főtitkárt, hogy a tanács határozatát azonnal hozza a német külügyminisztérium tudtára.

A titkos ülést nyilvános ülés követte, melyen Flandin francia külügyminiszter Franciaország és Belgium nevében azt a határozati javaslatot tette, hogy a népszövetség mondja ki, hogy Németország a Rajna menti katonamentes öv katonai megszállásával megsértette a versaillei békeszerződés 43-ik pontját és a locarnoi egyezményt.

Flandin felszólalása után Litvinov szovjet külügyi népbiztos Szovjetországnak

nevében, Titulescu román külügyminiszter pedig a kisantant nevében csatlakozott Flandin javaslatához.

A népszövetségi tanács azonban nem hozott döntést a kérdésben, hanem Bruce bejelentette, hogy a tagállamoknak időt kell adni a gondolkodásra, azért a tanácsülést

kedden délután négy órakor folytatják.

A nemzetközi sajtó nagy jelentőségűnek tulajdonítja a népszövetségi tanács keddi délutáni ülését, mert ezen fog eldőlni, hogy a népszövetségi tanács kimondja-e Németország bűnösségét és megállapítja, hogy Németország felelős tettéért.

Ujabb halasztás?

Flandin francia külügyminiszter mindenáron ki akarja ezt a döntést még a mai nap folyamán erőszakolni a népszövetségi tanácstól, mert akkor a locarnoi egyezmény értelmében felszólíthatja az egyezményt garantáló két államot, Olaszországot és Angliát, hogy teljesítsék az egyezményben vállalt kötelezettségeiket és a népszövetség közgyűlése által hozandó megtorló intézkedéseket hajtsák végre.

Egyes angol lapok nem tartják kizártnak azt sem, hogy Bruce elnök még egy

utolsó terminust fog kérni és a népszövetségi tanács ma délutáni ülését még egyszer 24 órára elhalasztják. Valószínű, hogy ezt azon indokból fogja tenni, mert a népszövetségi tanács kebelében működő 13-as bizottságot szintén keddi délutánra hívták össze az olasz-abesszin viszály ügyében. A 13-as bizottságnak most az lesz a feladata, hogy megvizsgálja az olasz és abesszin részről érkezett válaszokat a békefelhívásra.

Flandin addig nem tárgyal a német javaslatokról, míg a katonaság ki nem vonul a Rajna-övből

A Népszövetség tanácsának keddi délutáni ülésén Titulescu, Litvinov, Grandi és Tefvik Rüşdy bej szóltak fel. Szavazásra keddi este, legkésőbb szerda délelőtt kerül a sor. Abban az esetben, ha a Népszövetség tanácsa megállapítja, hogy Németország részéről szerződésszegés történt, úgy a locarnoi egyezményt biztosító hatalmak vagy is Anglia és Olaszország tartoznak Franciaország és Belgium segítségére sietni.

Azt, hogy ez a támogatás miben áll, nem a Népszövetség állapítja meg, hanem az aláíró hatalmak a helyzethez mérten.

Franciaország valószínűleg azt a javaslatot teszi Németországnak, forduljon a hágai döntőbirósághoz annak megállapítására, vajjon a francia-szovjet szerződés elentétben áll-e a locarnoi egyezménnyel. Ha Németország ezt nem tenné meg, vagy pedig nem fogadná el a döntőbiróság határozatát, úgy a gazdasági megtorlások követ-

keznek. Flandin külügyminiszter kijelentette különben, hogy csak akkor hajlandó a német javaslatokról tárgyalni, ha Németország visszavonja a Rajna-övből a csapatok nagyrészét és főleg a nehéz tüzérséget.

Lemondott Lepadatu kultuszminiszter?

Bucuresti, március 17.

Több bucarestii lap jól értesült forrásokra hivatkozva azt a hírt közli, hogy Lepadatu kultuszminiszter benyújtotta volna lemondását. A lemondás oka az igazságügy minisztérium és kultuszminisztérium között fennálló ellentét. A hírt még nem erősítették meg.

Erdélyi politikai körökben azt a hírt is kolportálják, hogy Roman Váker munkügyi alminiszter is lemondani készül.

A husvéti nagy tombola 18. száma

Dr Gyárfás Elemér és Szabó Béni nagyhatású beszámolója a Magyar Párt gheorgheni közgyűlésén

Gheorgheni, március 17.
Nagyszámú közönség részvételével folyt le a Magyar Párt gheorgheni közgyűlése, amelyen a Magyar Párt képviselői és szenátorai is részt vettek, Paál Gábor és Willer József kivételével. Paál Gábor feleségét, ugyanis vasárnap temették Budapesten és a férje, valamint Willer a temetésre utaztak.

A gyűlést dr. Gaál Alajos a ciuci Magyar Párt gyergyói tagozatának elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, majd beszámolt Paál Gáborné tragikus haláláról, azután pedig a tagozat munkáját ismertette.

Ezután dr. Gyárfás Elemér szenátor emelkedett szólásra és nagy érdeklődéssel mellette mondotta el beszédét. Hangoztatta, hogy a Magyar Párt mindenkor összekötő kapocsként kíván szerepelni a román és magyar népfaj között. Megállapítja, hogy a pártvezetőség mérséklő magatartása nélkül a helyzet még jobban el lenne mérgeződve. Ismertette a nacionalista mozgalmakat, majd a budapesti sajtóban a Magyar Párt ellen elhangzott támadásokra tért ki hangoztatva, hogy ezeket kellő értékére kell leszállítani, mert az erdélyi magyarságnak

megvan a maga önálló politikája és felfogása saját sorsának intézéséről. Kijelentette, hogy annak a hidnak, amelyet Bucuresti és Budapest között akarnak építeni, akár az egyik, akár a másik oldalról, csak az erdélyi magyarság lehet a támasztó pillére.

Gyárfás nagy érdeklődés mellett tartott beszédét után Albert István, a Magyar Párt ciuci titkára a távollevő Paál Gábor képviselő beszámolóját olvasta fel, majd Szabó Béni brasovi képviselő beszélt. Mindezekelőtt Paál Gáborné tragikus haláláról emlékezett meg, majd adóügyekről, állampolgársági, nyugdíj, iparos, tanonc stb. stb. ügyekről beszélt.

Szántó Adám susenii igazgató-tanító közönetét fejezte ki Bethlen Györgynek, valamint az összes képviselőknek, akiket bizalmáról biztosított. Végül dr. Gaál Alajos elnök bezárta a közgyűlést.

Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felhúvódás, oldalifás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes **»Ferenc József«** keserűvíz gyorsan megeléjenti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremti.

Sikkasztás és okirathamisítás miatt

Letartóztatták Sigmireanu sigheti adóhivatali főnököt

Sighet, március 17.
Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy Sigmireanu sigheti adóhivatali főnököt hivatali sikkasztás és okirathamisítás miatt felfüggesztették állásától. A vizsgálatot természetesen azóta is folytatták és ez most döntő fordulatot vett.

Dr. Piller György vizsgálóbíró folytat-

ta Sigmireanu kihallgatását és ennek végzetével szombaton délután kihirdette előtte eljztes letartóztatási végzését. Sigmireanu a törvényszéki vádtaancshoz felebbezett, — amely hétfőn délbén foglalkozott az ügygel és jóváhagyta a 30 napos vizsgálati fogságot.

Könyfakasztó bombák segítségével fogták el a veszedelmes newyorki bankrablót

Barrikádok mögül tüzelt a rendőrökre a bandita

Newyork, március 17.
A newyorki rendőrség már hosszabb ideje nyomoz egy veszedelmes gangster után, aki főleg a bankrablásokban „specializálta” magát. A bandita neve Edward Benzt, aki számos bankrablást követett el társaival és oly ügyesen „dolgozott”, hogy a rendőrség mindeztideig bottal üthette a nyomát. Az elmúlt napokban azonban a rendőrségre névtelen feljelentés érkezett, — amely elárulta a banditának rejtékhelyét, megjelölve a Brooklyn negyed egyik házának lakását és közölték a feljelentők azt is, hogy a bandita vasárnap délután otthon tartózkodik.

A levél vétele után polgári ruhába öltözött rendőri készütség vette körül vasárnap a házat. Mikor bekopogtak a jelzett lakásba, revolverlővések fogadták őket. A rendőrök visszahúzódtak és segítséget hoztak magukkal. Elkeseredett harc kezdődött az elbarrikádózott bandita és a rendőrség között, míg végül ezek a könnyfakasztó gáz bombákat dobtak be a lakás betört ablakain át. A bandita így hamarosan harc képtelenné vált és megadta magát.

A küzdelmet óriási tömeg nézte végig és amikor az összeláncolt banditát a rend-

őrségi autóbba tették, csak nagy nehezen lehetett megakadályozni azt, hogy meg ne lincseljék.

A forrongó Spanyolország
Felgyújtott, szétrombolt és kirabolt üzleti épület Madridban.

Kivágandó és összegyűjtendő

18

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
részt vehet az új
husvét-i tombolán

március 1—március 30

Repülő katasztrófa: öt halott

Valparaiso, március 17.

A Valparaisótól 300 kilométernyire északra fekvő Ovalle közelében lezuhant, chilei légiforgalmi vállalat egyik repülőgépe. A gép vezetője és négy utasa szörnyethalt.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 12.30: Hírek, lemezek 13.15: Sport 13.30: Lemezek 18: Felolvasás 18.15: Constantinescu zenekar 19: Felolvasás 19.15: A zene folytatása 20.15: Dallemezek 20.40: Üzenetek 21: Pergolesi: Sabat Mater, oratórium, előadja a Radulescu N. orgona, Baumann-Radulescu Rózsa szoprán, Dimitru Nela alt, a rádiózenekar és egy női énekkar

Budapest: 7.45: Torna utána hanglemek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 13: Déli harangszó, időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara 14.30: Rendőrszenekar 17.15: A rádió diákkézlőrája 18: Telefongyári Dal-kör 18.50: Felolvasás 19.20: Emel Sjögren: Szonáta 20: Előadás 20.30: Budapesti Hangversenyzenekar 21.45: Közvetítés a milánói Scala színházból La Wally. Opera 3 felvonásban. A II. felvonás után közvetítés Prágából az asztaltennisvilágbajnokságok egyéni döntőiről. Beszélő: Pluhár Majd: Hanglemek.

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 12.30: Hírek, lemezek. 13.15: Sport 13.30: Lemezek. 15: Hírek. 17: Gy. 6. 18: Ionescu Gica zenekara. 19: Felolvasás. 19.15: A zene folytatása. 20: Hírek. 20.15: Badescu Konstancia énekel. 20.35: Műsorolvasás. 20.45: Új lemezek. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. Sport. Szórakoztató lemezek 23.45: Hírek.

Budapest: 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13: Déli harangszó, időjárásjelentés. 13.05: Cigányzene. 14.30: Ének hegedűkísérettel. 17.10: Előadások. 18.30: Mándits jazz-zenekar. 19: Előadás. 19.30: Hanglemek. 20.10: Külügyi negyedóra. 20.25: Hanglemek. 21.10: Előadás a Stúdióban: Az utolsó Verebely-lány. Operett.

Hitler a német tömegek elégedetlenségét akarta levezetni a Rajna-vidék katonai megszállásával

Berlin, március 17.
A március 7-i Hitler bomba a külföldi
ajtóban egész sereg találgatásra adott al-
mat. Nemcsak a francia, hanem az an-
gol lapok jórésze is megállapította, hogy a
bermói egyezmény felmondása és a Rajna
megszállása mögött súlyos belpolitikai
ok húzódnak meg. Bár a terror ma Né-
metországban nagyobb, mint valaha, de ép-
en emiatt az elégedetlenség egyre nő és a
nemzeti szocialista vezetők, hogy a töm-
ke elégedetlenségét levezzék, inkább egy-
en kétes értékű kalandba mentek bele.
Egyes angol lapok tudni vélték azt is, hogy
Hitler előbb Ausztria megszállását vette
szembe, de itt az erős olasz ellenállástól tar-

Ami a német belpolitika helyzetét illeti, megállapította az angol sajtó, hogy Németország a közeljövőben kénytelen lesz a márka árfolyamát csökkenteni és hogy dr. Schacht, német gazdasági miniszter lemondott.

A hivatalos német távirati iroda most mindezeket a híreket erőlyesen igyekszik cáfolni. Tény azonban hogy Schacht dr. aki tudvalevőleg ellenzi a horogkereszt agresz-sziv politikáját, már hosszabb ideje nem hallat magáról és egészen bizonyos, hogy súlyos ellentétek merültek fel közte és a Hitler-Göring-Göbbels triumvirátus között.

Hajfestés nélkül a haj vissza
kapja eredeti színét

haj regenerátor használatával, em tartalmaz semminemű festékanyagot — A haj magába szívja ezen vizet, és segíti a haj növekedését, táplálását melynek fogva az ősz haj rövid időn belül vissza tudja eredeti színét és egészségét. — Kzenkívül erősíti a haj gyökereit s a lenyúlhatóbb teszi — sőt segíti a haj növekedését és szaporodását. 1 liter ára 1000 Ft.

Vezérképviselő: **Pap Drogueria** Oradea, B-dul Regele Ferdinand
9 szám. Naponta posta szétküldés

Tíztagú munkásküldöttség utazott a munkaügyi miniszterhez

Petrosani, marcius 17.
Beszámoltunk arról a bérmozgalomról,
amely a Jiul völgyi bányákban támadt és
amelynek során a munkásság elhatározta,
hogy hétfőn abbahagyja a munkát. Ez nem
szokott megtörténni, mert a petrosani bányászok
egyetlen kísérletet tesznek. Vasárnap
még a bányászok egy tiz tagból álló
bizottsága utazott Bucurestibe, hogy ott a
szakszervezetek vezetésével a munka

ügy minisztérium útján békeltető tárgyalásokat kezdenek.

A bányászok reménykednek abban — hogy a küldöttség sikerrel fog járni és a munkásság követelését legalább részben sikerülni fog érvényesíteni főleg ami a munkanapok számának emelését illeti.

Amennyiben a tárgyalások nem járnak eredménnyel, úgy a munkásság még a hét folyamán sztrájkba lép.

Amikor leugrott a rendőrök karjai közé esett és öngyilkosságot akart megkísérelni

Constanta, március 17.
Detektivregénybe illő jelenetek játszód-
nak az elmúlt éjjel Constantán, a házak
között Prundian Carachim, Mitropolitul
száma 26 szám alatti kereskedő éjfél-
között zajra riadt fel álmából. Azon-
ban a hirtelen felébredt ágyából és hiányos öltözkö-
désben, sorhajárta lakása helyise-
gét megnézve, a konyhában azután meg is találta a
szomszédját egy betörő személyében, aki
a mögött húzódott meg. Amikor ez
kiderült, hogy felfedezték, a padlásfeljár-
tás felőre futott fel, majd élete koc-
sása árán a szomszédos ház tetejére
át.

magukat. Példátlanul izgalmas percek következtek ezután. A betörő macskaügyes séggel ugrott egyik háztetőről a másikra, míg üldözői mindjobban kifulladásra követték. Végül is a rendőrség avatkozott bele a betörőüldözésbe. Minthogy a bandita minden felüli körüli volt már véve, az egyik alacsonyabb ház tetejéről leugrott az udvarra. Vesztere tette azonban, mert itt ép két rendőr karjai közé esett. Hirtelen kést rántott és el akarta vágni a torkát, de a rendőrök megakadályozták és bilincsekbe verték a veszedelmes banditát.

A rendőrségen kiderült, hogy a betörő neve Ion Tudoroff és több város rendőrsége körözi már hosszabb ideje különböző lopásokért.

Baia Mare, március 17.
Tegnap számunkban rövidesen jelentet-
tük, hogy a baia marei közel negyedmillió
postarablás ügyében Haias vizsgálóbíró új
vizsgálatot vezetett be, amelynek követke-
ztében letartóztatásokat is eszközölt. A rend-
őrség most Stetz István és Borsi István me-
chanikusokat állította elő, mert erős gyanú-
okok merültek fel elléniük, hogy részesei a
rablásnak.

A két fiatalember kihallgatása során tagadta a terhükre rótt bűncselekményt, - ellenben azt állítják, hogy Nistor Joan pénz táros — akit a lopás felfedezésekor tud- valemőleg őrizetbe vettek — vesztette el a pénzt.

Elmondották azt is, hogy Nistor pénz-
táros hangoztatta már előzőleg előttük, —
hogy a pénztárban hiánya van, amit pótol-
nia kell, de egyelőre nem tudja, miből. A
vizsgálóbíró Nistort kihallgatta és a nyo-
mozás nagy eréllyel folyik tovább.

Belgrád, március 17.
A leskovaci kórházban hetek óta ápol-
tak egy öntudatlan férfit, akit a Belgrád-
Üszkőb—Szaloniki-i vasutvonal egyik állo-
mása közelében a sinek mentén találtak.

Az első feltevés az volt, hogy a férfi az Orient expresszből ugrott ki, vagy pedig szándékosan dobták ki a vonatból.

Tegnap a férfi eszméletre tért és elmondta, hogy John Morgolan Belliernek hívják, angol diplomáciai futár és Athén felé utazott. A futár

minden felvilágosítást megtagadott
arranézve, hogyan zuhant ki a vonatból. Le
hetégesnek tartják, hogy öngyilkosságot
akart elkövetni.

Budapest, március 17.
Tegnap a rendőrség letartóztatta Schneider Ferenc 28 éves rövidtmultu kártyosze-
gédet, aki joggal mondhatja el magáról, --
hogy a legpechesebb bűnözők közé tartozik.
Harmadszor került a rendőrségre és minden
egyes alkalommal tragikomikus körülmé-
nyek között.

Schneider a mult este a villamoson el akarta lopni Takács József nyugdíjas rendőr börtöndjét. A volt rendőr azonnal észrevette szomszédja lopási szándékát,

nyakoncsipte és átadta a legközelebbi
detektív kollégájának

A pórujárt tolvaj a rendőrségen mérgébe-
majdnem sirva adta elő előző kudarcait. —
Két évvel ezelőtt betört egy orvos lakására,
és nagymennyiségű ruhaneműt lopott, vala-
mint ékszereket. A lopott holmik között
volt egy ébresztőóra is, amely

akkor kezdett el szólni amikor a lép-
csőházba ért.

A nagy zajra összefutott az egész ház és még a földszintre sem ért, máris elfogták. Első kísérletéért közel egy esztendőt ült a fogházban.

Másik alkalommal kabátlopással kísérletezett. A kávéházból ellopott egy elegáns bundát és cserébe hagyta saját kopott felöltőjét. Nem sokáig örülhetett az értékes bundának, egy óra múlva már a rendőrségben volt. Az történt ugyanis, hogy

a hátrahagyott felöltőben felejtett egy levelet, amelynek a borítékján ott volt a valódi név és pontos lakcíme.

A kis boszorkány

— Regény az életből — 30

De azután ne legyen türelmetlen, mint az előbb, hanem igyekezzen figyelni. Végre is: maga még nem mindentudó!

Megállapodtak az időben és Bernardina elment. Magával vitte a gépet is. A topcon Marival találkozott és megmutatta neki a camerát.

— Nézzé csak, Mari, mit kölcsönözött nekem Allitsen ur!

Mari összezsápta a kezét és nem győzött csodálkozni.

— Ki hitte volna ezt? Nekem még egy szál gyufát sem kölcsönözne.

Bernardina mosolygott, nagy diadalérzettel ment a szobájába. A „kiálthatatlan ember” ezalatt új tudományos könyvet válogatott föl, amely éppen most érkezett Londonból. Hirtelen abba hagyta az ábrák nézegetését és a sarokba nézett, ahol előbb még a camera állott. „Már szinte sajnálom, — morgott magában — még elrontja az én jó camerámat!”

Azután megnyugodott és arra gondolt, hogy a szegény leányt mennyi gondtól, butól menti meg majd a camera, amellyel elbábrálgat. És — ki tudja — hátha nem is rontja el?

TIZENHARMADIK FEJEZET

A szép Refoldné éppen bucsuzni akart férjétől, hogy a szokásos szórakozásra menjen udvarával, amikor észrevette, hogy a beteg különösen viselkedik. Keményen nézett a szemébe, meggyötört homlokán mely ránc jelent meg és éles, bántó hangon szólt rá:

— Vesd le a bundát! Ma délután nem fogsz elmenni hazulról. Nem nagyon sürgőn áldozol nekem időt — de ma meg kell tenned!

A szépasszony annyira meglepett volt, hogy nem is ellenkezett: gépies mozdulattal letette a bundát és a kacér kalapot. Azután a csengő gombját nyomta meg.

— Miért csöngetsz?

— Ki akarom magamat menteni — felelt az asszony.

De most már kedvesen mosolygott. Néhány sort írt a névjegyre és odaadta a belépő szobalánynak, hogy vigye le a szánkóban várakozó uraknak.

— Így ni! — mondta szeretetreméltó hangsúllyal és kézimunkát vett elő. Odaült a férje mellé, nyugodtan és derűsen. A házias, odaadó és szelíd asszony képmása volt így, aki imádott férjét önfeláldozóan és szerelmes türelemmel ápolja betegségében.

— Nem sajnálod, hogy föláldoztad a mai szánkózást — kérdezte fürkésző arccal a nagybeteg.

— Csöppet sem!... Már úgy kezdtem unni.

— Ugyancsak hamar szoktál ráunni mindenre, Winifred.

— Igen... Nagyon könnyen unatkozom. Különösen itt Petershofban, ahol már mindent, de mindent halálosan meguntam.

— Pedig még egy darabig... nagyon kis darabig... itt kell maradnod, Winifred. Akkor azután mehetsz, ahová akarsz! Bizony szeretnék már a kedvedért meghalni!

Az asszony egy percre abbahagyta a himzést.

— Nemsokára jobban leszel! Már sokkal erősebbnek látszol.

— Oh igen... és te valóban sokat tettél érte, hogy az egészségem megjavuljon — mondta keserűen — a te buzgó, önfeláldozó ápolásodnak sokat köszönhetek. Milyen önzetlen, gyengéd és figyelmes vagy te... ugyebár? Betegségemben nagy figyelmességgel és odaadással ápoltal... nem?

(Folyt. köv.)

4. oldal.

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1936 március 19.

Nyilaskeresztes tüntetés Budapesten

Előállítottak tizenkét röpiratoszlogat fiatalembert

Budapest, március 17.

A magyar fővárosban tegnap délelőtt a nyilaskeresztesek tüntetést rendeztek. A Vigadó épületében előadás volt, amely után a kitóduló közönség körében váratlanul riadalom támadt. A tömegbe ugyanis rendőrök hatoltak be és egymásután emelték ki a zöldinges, nyilaskeresztes, válszijas fiatalembereket.

A fiatal emberek papirosból készült nyilaskereszteket szórtak széjjel a Vigadó-épület árkádjai alatt, majd a hónap alatt levő

csomagokból: A Magyar Nemzeti Szociális Párt programja című röpcédulákat keztek osztogatni.

A rendőrök érdeklődésére azután kiárult, hogy a fiatal embereknek nem volt engedélyük a röpcédulák osztogatására ezért igazoltatni akarták őket. A nyilaskeresztesek azonban ekkor ellenszölgtek a rendőrség 12 fiatal embert előállított a rendőrségen, majd kihallgatásuk után elbocsátották őket de az eljárás tovább folyik lenük.

Husz halász élet-halál küzdelme a Fekete tengeren

Constanta, március 17.

Suiyos baleset ért tegnap délelőtt husz halászt a Fekete tengeren pár kilométerre a parttól és csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy könnyebb sebesülésekkel uszták meg a balesetet.

A husz halász a kora reggeli órákban bárkákon ment ki Mamaia mellett a nyílt tengerre. Egy ideig halásztak a nyugodt vízben, később pedig a négy bárkán a Mangalia tavat akarták megközelíteni, hogy ott halászásra alkalmas helyet keressen. Amikor a négy bárka a Tuzla világítótorony elé ért, heves szélvihar támadt, amely a part felé hajította a bárkákat. Mielőtt azonban a par-

tot elérhették volna, örvénybe kerültek az ócska bárkákat a szél ereje pillanatok alatt pozdorjává törte.

Most a borzalom órái következtek, husz halász a tengerbe zuhant és bár a 2 kilométerre voltak a parttól, mégis a veszedelmesebb helyzetbe kerültek, mert örvényből sehogyan sem tudtak kijutni. Valamennyien a bárkák roncsaiba kapaszkodva 4 teljes órán át küzdöttek a hullámok és szél erejével, míg emberfeletti feszítés árán sikerült valahogyan a parthoz vergődniük.

A hajótörött halászok közül négy könnyebben megsebesült.

Halálos boxmeccs

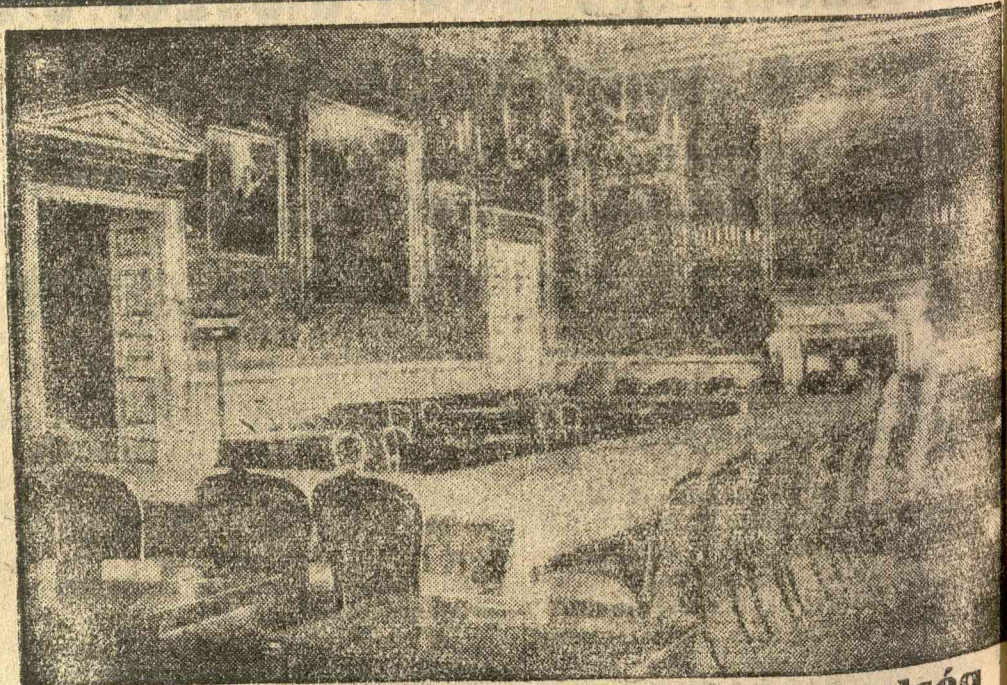
Ugy leütötte ellenfelét a philadelphiai boxoló, hogy az nem kelt fel többé

Philadelphia, március 17.

Vasárnap este megdöbbentő szerencsétlenség történt a philadelphiai sporttelepen. Amerika két igen jónevű boxolója, Walter Herts és Rex Smith mérték össze erejüket a ringben. Az érdekes mérkőzést már hetekkel ezelőtt nagy reklámmal hirdették be az USA egész területén és az érdeklődés óriási volt. Messze vidékről utaztak Philadelphiaba a boxsport kedvelői hogy kedvenceik küzdelmének szemtanúi legyenek.

Közel 20.000 főnyi közönség gyűlt össze a sportpályán, amikor a nagy érdeklődéssel várt mérkőzés kezdetét vette. A harmadik menetnél tartottak, amikor Rex

Smith horgolással leterítette ellenfelét. Walter Herts a földre zuhant és a bíró szabályok szerint elkezdte a „kiszámolást”. A tízes után a bíró Rex Smithet nyilatottta győztesnek. A közönség ujjongó kesedéssel ünnepelte a nap hőst és mindenki megelégedett a legyőzöttről. Csak a lelkesedés elmúltával figyelt fel a közönség arra, hogy Walter Herts nem mozdul. A bíró odasietett, hogy felélessen és ekkor legnagyobb megdöbbenésére megállapította, hogy a leütött sportoló meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy súlyos ütés következtében agyszélelhdés történt és ez végzett vele.

Londonban ülésezik a Népszövetség

A londoni St.-James palota nagyterme, ahol a Népszövetség ülése folyik.

Két nappal elhalasztották a római tárgyalásokat

Mussolini, Gömbös és Schuschnigg a nemzetközi helyzetet is megvitatják

Budapest, március 17.

A magyar és az osztrák sajtó nagy érdeklődéssel várja a római hármas tárgyalásokat.

Utolsó pillanatban azonban Mussolini kívánságára a tárgyalásokat két nappal elhalasztották. Így azok csak március 20-án kezdődnek Rómában.

A magyar sajtó méltatja a hármas

egyezményt és megállapítja, hogy a mostani római tanácskozások célja csakis az, hogy megerősítsék a hármas egyezményben foglalt pontokat és felülvizsgálják az eddig elért eredményeket. Tekintettel azonban arra, hogy a nemzetközi helyzet igen feszült, a három állam képviselői erre is tekintettel lesznek és megvitatják a nemzetközi helyzetet.

helyreállt a rend, mégis

Meghosszabbították a riadó készülséget Spanyolországban

Madrid, március 17.

Tegnap Zamora spanyol köztársasági elnök elnöke alatt államtanács volt, melyen megvitatották a belpolitikai helyzetet. A belügyminiszter jelentette, hogy az egész országban a rend helyreállt. Mindenhol nyugalom van. Ennek ellenére Zamora elnök aláírta a törvényrendeletet, amely szerint a

riadókészülséget egész Spanyolországban meghosszabbítják.

Nagy érdeklődéssel várták a képviselőház tegnapi megnyitóját is. A képviselőház előtt több ezer főnyi tömeg várta az érkező képviselőket. Semmi féle rendzavarás nem történt.

Felmentették a bicaciui plébánost az államellenes izgatás vádja alól

Oradea, március 17.

A törvényszék első szekciója tegnap tárgyalta Betucker Ferenc Bicaciui községbeli katolikus plébános bűnpörét, aki államellenes izgatással volt vádolva.

Betucker Ferenc 1933 virágvasárnapján a templomban prédikációt mondott, amelyben a föltámadásról beszélt. Két nappal később névtelen feljelentés érkezett a csendőrségre, hogy a szószékről államellenes ki-
jelentéseket tett. Az ügyészség megindította

ta a pap ellen az eljárást.

A törvényszék első szekciója tegnap tárgyalta az ügyet, amikor is egész sereg tanu-
vonult fel, akik bizonyították azt, hogy Betucker csakis vallási kérdésekről beszélt 1933 virágvasárnapján. Miután bebizonyosodott, hogy a pap tényleg nem tett államellenes kijelentéseket, az ügyész el is ejtette Betucker ellen a vádat, akit így jogerősen felmentettek az államellenes izgatás vádja alól.

Borzalmas szerencsétlenség Budapesten

Egymásba rohant a villamos és tűzoltóautó. Egy halott, négy haldokló, három súlyos sebesült

Budapest, március 17.

A magyar fővárosban tegnap este megdöbbentő katasztrófa történt, amelynek egy halott, négy haldokló és három súlyosan sebesült áldozata van. A szerencsétlenségnek az az oka, hogy az egyik úgynevezett „villanyrendőr” vagyis automatikus uccai jelzőlámpa elromlott.

A késő esti órákban a Szondy uca egyik házában tűz támadt. Telefonon hívták ki a tűzoltókat, akik egy autón indultak a helyszínre. A tűzoltóautón egy tiszt és hat tűzoltó foglalt helyet. Az autó természetesen teljes sebességgel robogott és amikor a Szinnyi-Merce uca és a Szondy uca sarkához ért, belerohant egy 46-os számú villamosba. Az uccai jelzőlámpa ugyanis szabadot mutatott és így a tűzoltók mit sem sejtve fordultak be az uccába, ahonnan a villamos közeledett.

A karambol hatása iktóztos volt. Az összeütközés következtében az autó felrohant a gyalogjáróra és a falhoz lapította Harsányi Árpád énekest, aki ebben a pillanatban lépett ki a házban levő vendéglő

ajtáján. Az énekes szörnyethalt. A balesetnél 4 tűzoltó életveszélyesen megsebesült és súlyos sérüléseket szenvedett a villamos három utasa is.

A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy az elromlott villanylámpa miatt kit terhel a felelősség.

Töltőtoll javításokat

minden márkához gyorsan és olcsón vállal
Pásztor Ede
papír és írószerúrháza

Időjárás

Mérsékelt északi, északkeleti szél, változó felhőzet, egyes helyeken ismét eső. A hőmérséklet alig változik.

A reuma elkeserítette

Folyton sirt és azt mondogatta „nem érdemes élni”

Akár súlyosabb reumában szenved, mint e hölgy, akár csak időről időre szenved egy-egy könnyebb rohamban, minden esetben érdekelni fogja Önt is, hogyan lehetett egy ilyen súlyos esetet teljesen meggyógyítani:

„Szükségét érzem, hogy közöljem Önnek” írja nekünk e hölgy „milyen jól érzem magam egy év óta, azaz azóta, amióta elkezdtem Kruschen sőt szedni. Elmondhatom, hogy teljesen gyógyultam reumámból, amely lábaimat gyötörte és ma már a lépcsőkön futva tudok járni. Mult évben nem tudtam egyik lábamat behajlítani. — Most örülök az életnek, noha volt egy idő, amikor arra gondoltam, hogy nem érdemes élni. Igen sokat szenvedtem székszorulás miatt is és úgy találok, hogy Sels Kruschen a legjobb orvosság”. — M. A.

A legtöbb esetben a reumatikus fájdalmakat az izmokban és az ízületekben lerakódó hígysav — kristályok okozzák, amelyek tühegyesek és olyan kemények, mint a kő. Kruschen szétrombolja ezeket a kristályokat, teljesen feloldja azokat, ártalmatlan anyagokká változtatja, amelyek a természetes uton kiválnak.

Sels Kruschen az ország minden gyógyszertárában és drogériájában kapható. — Nagy üveg ára 95, kis üveg ára 60 lej.

Tg.-Mures alpolgármesterének súlyos balesete

Targu Mures, március 17.

Dr. Stoina A. közjegyző, a városi időközi bizottság alelnöke a városháza előcsarnokában megbotlott a gumilábtörőn, és arca a márványlépcsőre esett. Állat, száját összezsuzta, egy foga kiesett és felső ajka is átrepedt. Kórházban részesítették első segélyben s aztán lakására szállították.

Saját orvosa mondja: Egyedül csak „OLLA” a megbízható ávszer.

Véres zavarzás Lengyelországban

Varsó, március 17.

Az egyik keletgalíciai városban véres összeütközés támadt a lengyelekkel való együttműködés hívei és az ukrán nemzeti pártiak között. Kilenc ukrán súlyosan megsebesült. A rendőrségnek kellett közbelépni és megakadályozni a további vérengzést. Több letartóztatást is eszközöltek.

100 ezer lej értékű igazgyöngyöt lopott

Satu Mare, március 17.

Pop Joan bérkocsis, a baia marei rendőrségén jelentette, hogy két fiatal kocsinál Pop Alexandrunál és Pop Gheorghenál cseh koronát látott. A rendőrség vallatásra fogta a két fiút, akik bevallották, hogy betöréssel szereztek a pénzt. Pop Gheorghe mostohaanyja: Antiu Mária felbujtására felfeszítette Jakabovite Emilia cseh illetőségű vegyészmérnök lakásának aajtáját, ahonnan egy bőröndöt vitt el, amiben 100.000 lej értékű igazgyöngy volt és sok idegen valuta. A törvényszék Antiu Máriát két és fél hónapi fogházzal sújtotta, míg Pop Gheorghe 15 napot kapott.

Pop Alexandrut felmentette a bíróság

5 oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG” 1936 március 19.

Érdekes tanuvallomások a chisinaui antifascista bűnpörben

Constantinescu Jasi chisinaui egyetemi tanár és társainak a chisinaui hadbíró-ság előtt folyó antifascista bűnpörében foly-tatták a tanuk kihallgatását. Goga Radu-lescu, a demokrata diákfront elnöke kijelenti, hogy a jobboldali diákok röpirataik-ban a magántulajdon ellen vannak és a gyárak és földek kisajátítását kéri.

Ilie Cristea brasovi tanár a következő tanu. Kijelenti, hogy a fascizmus a bar-bárság felé való hajlást jelenti és ezért el-lene van. Németország, Olaszország és Ausztria példája ennek.

Elnök: Milyen országok antifascisták? Oroszország?

Tanu: Antifascista.

Elnök: És Spanyolország?

Tanu: Jelenleg az is.

Elnök: Az antifascisták uralomrajötte-jét jelent egy országnak. Mit csináltak Spa-nyolországban?

Tanu: Csak három-négy hete vannak uralmon. Kiszabadítottak 30 ezer artatlant a börtönből.

Elnök: És hány templomot gyújtottak fel? Hány papot raktak máglyára.

Tanu: A forradalomban a kilengések elkerülhetetlenek.

A tárgyalás folyik.

Elutasította az egyházkerületi bíróság a timisoarai lelkes-választás elleni felebbezést

A királyhágómelléki ref. egyházkerü-let időközi bírósága tegnap Salyok István püspök és dr. Thury Kálmán főgondnok el-nökölete alatt a timisoarai papválasztás ügyével foglalkozott. Mint ismeretes, Ti-misoara lelkeszévé Debreceni István satu-mareit azelőtt salontai lelkeszt választottak meg. A kisebbségben maradt Elekes Gyula lipovai lelkész pártja a választást megfeleb-

bezte és az egyházmegyei bíróság helyt is adott a felebbezésnek, megsemmisítvén a választást. A Debreceni-párt felebbezése folytán az egyházkerületi bíróság elé ke-rült az ügy, amely tegnap délelőn kihirde-tett ítéletével az elsőfoku egyházmegyei bi-róság ítéletét megsemmisítette és Timi-soara lelkészi stálumába Debreceni Ist-vant megerősítette.

Feltűnő bírósági ítélet egy magyar-oroszai pótválasztás ügyében

Budapestről jelentik: A jászapáti ke-rületben a hetekkel ezelőtt megtartott ido-szaki választáson Sefcsik György egységes-párti képviselőt választották meg a kis-gazdapárti Lázár Imrével szemben. A vá-lasztás eredményét Lázár Imre hívei meg-peticionálták. A közigazgatási bíróság dön-tésének kihirdetése előtt Sefcsik György lemondott mandátumáról. Ennek ellenére a közigazgatási bíróság lefolytatta az elja-rást, miután Lázárék a választás kiegészi-tését kérték és ma kihirdetett ítéletével a

jászapáti kerület képviselőjévé Lázár Im-rét jelentette ki. Az ítélet kötelezte Sef-csik Györgyöt hatezer pengő perköltség megfizetésére.

A közigazgatási bíróság ezenkívül a jászberényi választási elnököt és biztost 1-1 évre eltiltotta aktív és passzív va-lasztóorgánák gyakorlásától.

Az ítélet egész Magyarországon óriási feltűnést keltett. Sefcsik György a parla-menti ugynevezett "viharsarok" legnango-sabb tagja volt.

Szabadkay igazgató társulatának másod-ik cyklusa. — Heti műsor:

Szerdán délután 5 órakor: Nászut Bécsbe. Operett. Olcsó helyárakkal.

Szerdán este: Román előadás.

Csütörtökön este 9 órakor: Házasság. Má-sodszor. Rendes helyárakkal.

Csütörtökön délután 5 órakor: Katz bácsi. Enekes, zenés zsidótárgy bohózat. Olcsó hely-árakkal.

Pénteken este 9 órakor: Gül Baba. Ope-rett repriz. Teljesen új betanulással, új beállítá-sban. Rendes helyárakkal.

Jegyek már kaphatók a színház elővételi pénztáránál naponta 11-1-ig és 4-7-ig.

A Házasság óriási sikere. Tegnap, kedden este kezdte meg Szabadkay igazgató társulata Oradeán a második jáékciklust Vaszy János nagysikerű vigjátékával, a Házassággal. A Há-zasság a tegnap esti bemutatón itt Oradeán is olyan nagy sikert aratott, amilyenre példa ed-dig még nem igen volt. A darab szellemes szó-vege, a szereplők tökéletes művészi játéka, a kiállítás mind igazolták az eddigi nagy sikert. amilyet, ez a szenzációs darab más városban is elért. A Házasság még csütörtökön este van a színház műsorán 9 órai kezdettel, rendes helyárakkal.

Délutáni előadások, Szerdán délután 5 óra

kor: Nászut Bécsbe, operett, csütörtökön dé-lután 5 órakor Katz bácsi, énekes zenés zsidó tárgy bohózat van a színház műsorán mind két előadás olcsó helyáru.

Gül Baba. Pénteken este 9 órakor teljesen új betanulással, új beállításban, a Gül Baba örökbecsű operettet eleveníti fel a színház operett együttese páratlan szereposztásban ren-des helyárakkal.

Újból megsemmisítették a benzinkutakra kiírt árlejtést

Tegnap tartották meg a városházán az árlejtést a benzinkutakra. Az árlejtésen Fodor Péter alpolgármester elnökölt. A földalatti illemhellyel kombinált benzinku-tak közül egyedül a színház melléti cet-tek ajánlatot és pedig: a "Distributia" vál-talta a város tervei szerint az illemhely re-építését ezenkívül pedig fizet évi 8000 lei bért. Az "Unirea" csak az illemhely építé-sét vállalta bérfizetési kötelezettség nélkül. A bizottság a Distributia ajánlatát fogadta el. A másik benzinkutra, amely a Goga-hidnál van, ugyancsak a Distributia tette a legelőnyösebb ajánlatot: évi 30 ezer lei bért, amit 8 évre előre kifizet.

A tanács tegnap délutáni ülésén az ár-lejtés eredményét megsemmisítették és új árlejtést írtak ki.

Az ülésen egyébként Bleda polgármes-ter kegyeletes szavakkal parentálta el Fuchs Benjámin főrabbit.

Mozgósínházak műsora

Apollo: Königsmark.

Heyman: Mese egy legénylakásról.

Fórum: a marnai kéműő

APRÓHIRDETESEK

Attendo olvasóink hasznáják tel a hirdetés: tomboia sze.vényeket!

ÁLLÁS

Bizakozni tudó na-ai megiznato bol-szolgát (18-20 évest) felvesszünk. Cim a ki-adóban. 4707

Mindenes szobaleány és jól főző szob-ácsné felvetetik. Parcul Eminescu 34. 4669

Pipere vasalónő állandó munkára felye-tetik. „Mercur” festő, P. M. Viteazul 14. 4712

Ujságárust keresünk jó keresettel Sa-lonta, Osorhei, Sacueni és Ghires. (mind Bihor vármegye) községek részére. Jelent-kezni a kiadóhivatalban.

14 éven felüli kifutóleány felvetetik Fekete, cipőüzlet, Str. Avram Iancu 4. 4723

Serfolónők 1. osztályu ragasztók, beles-őör, cugehőr, vágó- és felsőbőr darabolok felvetetnek. We-Ego cipőgyár, Strada Ho-ria 12. 4724

Portás felvetetik. Garancia szükséges. Str. Decebal 78, bodega. 4725

Női konfekcióban jártas perfekt gép-munkást felvesszek. Cim a kiadóban. 4729

VÉTEL-ELADÁS

Tavaszi kosztum kompie seilymek s term-szövetek nagyméretű maradákokban érke-ztek. Ep. Pavel 27. 4598

Az oradeai határban szénás kerti dűlő-ben 1 hold 144 öl terület akár házhelynek, akár kertészetre alkalmas, eladó. Értekezni lehet Episcopia Bihor 133 ház szám alatt. 4710

Bielklit jókarban megvételre keresek. Cimet árral a kiadóba kerek. 4685

Veszek jókarban használt futószőnye-get. Cim: Popescu, Str. Ciorogariu 21. 4693

Sürgősen olcsón eladó elutazás miatt, hálószooba butor, konyha berendezés, plusz hencser, székek, tüvegek, fűszerüzletből visz-szamaradt áruk, asztal sparthert, 30 kg. disznózsir, stb. Cim a kiadóban. 4727

H. p. Hoffer garnitura esélőgép telje-sen üzemképes állapotban eladó. Cultura, Valea lui Mihai. 4680

Prima háztelek eladó. Sft. Gheorghen, a Fapiac közelében, nagy kerthelyiséggel. Értekezni lehet a Str. Eminescu 27. szám alatti tulajdonosnál. 4730

LAKÁS

Piata Mihai Viteazul közelében keresek szoba konyha, lehetőleg előszobás lakást 2 tagu család részére május elsejére. Cimet árral a kiadóba kerek. 4683

Egyszobás előszobás modern lakást keresek májusra a központban. Cimet a ki-adóba kerek. 4728

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 5. sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, konyhás, csinos lakás, toilette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél, Bu-Reg. Ferdinand 13. 4302

KÜLÖNFÉLE

Kiadó egy kis darab gyümölcsös és szőlő. Törkölymérő, Calea Muntlior 44. szám. 4715

Trafikot vagy kenyérüzletet átvennek Str. Rimanóczy 5. Ujlaky.

PASZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

6. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1938 március 19.